

Regelverk for Beiterett og beitebruk i allmenninger

Lov om Bygdeallmenninger

§ 6-1 (beiterett)

Eiendom med tilliggende bruksrett i allmenningen har rett til beite med stor besetning som kan vinterføs på eiendommen. Allmenningsstyret kan samtykke i at det blir beitet med større besetning enn nevnt i første ledd, når det kan skje uten vesentlig skade for skogen eller andre bruksberettigede.

§ 6-2 (disponering av ledig beite)

Beite som ikke utnyttes av de bruksberettigede, kan allmenningsstyret gi andre adgang til å gjøre bruk av. Villkårene for bruken fastsettes ved avtale. Tillatelse kan bare gis når beiting kan skje uten vesentlig skade for skogen eller for noen bruksberettiget.

§ 6-3 (beiteordning)

Nærmere regler om ordning av beitebruken fastsettes i bruksreglene for den enkelte allmenning, jfr. § 3-7. Reglene kan bl.a gå ut på inndeling av beitet i felt, fastsettelse av beitetider, begrensninger i antall beitedyr av forskjellig slag innen de enkelte beitefelt og organisert tilsyn og sanking.

Bruksreglene

6.1. Beiterett (lovens § 6-1)

Eiendom med tilliggende bruksrett i allmenningen har rett til beite med så stor besetning som kan vinterføs på eiendommen. Hvis det kan skje uten vesentlig skade for skogen eller for andre bruksberettigede, kan styret samtykke i at det blir beitet med større besetning.

6.2. Beitebruksregler (lovens § 6-3)

Styret skal sørge for en fornuftig utnyttelse av beiteressursene i allmenningen, under hensyn til skogens produksjon og allmenningens flerbruksutnyttelse. Styret skal til enhver tid vurdere beitebeleggets størrelse og kan om nødvendig sette begrensninger for antall dyr av forskjellig slag som kan slippes på beite eller begrense beiting i deler av allmenningen. Styret kan videre fastsette slippe- og sanketider for beitedyra.

Styret kan pålegge de beiteberettigede å opprette eller delta i beitelag, og pålegge beitelagene å sørge for organisert tilsyn og sanking av dyr på beite. For å håndtere beitespørsmål kan styret vedta egne beitebruksregler, hvor bestemte oppgaver – etter styrets nærmere vurdering – kan delegeres til beitelagene.

Kostnadene ved slipping, tilsyn og sanking bæres av beitebrukerne alene eller i fellesskap.

Beitebruksregler i Hadelandsallmenningene.

1. Organisering

Alle bruksberettigede i de fire Hadelandsallmenningene har beiterett innenfor den gamle Hadelandske Allmenning. Beitelagene bør være seg dette bevisst, slik at deler av det opprinnelige beiteområdet ikke faller bort. Se vedlagt kart.

Allmenningsstyret pålegger alle beitebrukere å delta i felles beitelag. Eventuelt opprettelse av nye beitelag skal godkjennes av allmenningsstyret. Respektive beitelag skal bidra til fornuftig utnyttelse av beite, herunder vurdere beitebelegg i forhold til tilgang på beite.

Beitelagene kan innføre søkerutiner ved nye besetninger, ved vesentlig økning av besetningsstørrelse, eller ved flytting av slippsted, dog innenfor rammen av bruksreglene § 6.1.

2. Konflikter

Dersom det oppstår konfliktsituasjoner, overtredelser av regler m.m, kan allmenningene innkalle lederne av beitelagene til et felles møte for å løse konflikten etter bestemmelsene i Lov om Bygdeallmenninger, allmenningenes bruksregler og disse bestemmelsene.

3. Slippsted og slippdato

Den bruksberettigede gis fortrinnsrett til å slippe dyr i de områder vedkommende har hatt praksis for slipp. Beitelaget gis imidlertid rett til å fordele slippsteder i hele beiteområdet for å hindre stort beitetrykk i enkeltområder, samt konflikter med skogbruk (eks. nyplantinger), allmennhet og lignende. Dette skal gjøres i samarbeid med den enkelte allmenning.

Beitelagene kan i fellesskap fastsette en tidligste slippdato. Denne kan variere i ulike deler av allmenningene utfra tilgang på beite. Ved fastsettelse av tidligste slippdato skal allmenningen ha beskjed om denne i rimelig tid før aktuell dato.

4. Oppsyn

Beitelagene skal sørge for organisert tilsyn i hele beiteperioden

5. Sanking

Med beiteretten følger også en plikt til å sanke dyra innen fastsatt frist. All sanking skal være organisert. Beiteutvalget kan sette betingelser om at all sanking skal være avsluttet innen en gitt dato av hensyn til dyrevelferd, jakt eller lignende. Beitelagene skal sørge for organisert sanking der seneste dato for hoved sanking settes til 20. september og etter sanking skal pågå kontinuerlig til alle dyr er ute.

6. Avgift

Beitelagene kan innføre en avgift pr. dyr til dekning av organisering, tilsyn og sanking av dyr. Beitelagene anmodes om å vedtektsfeste hjemmel for å innkreve en form for sankevederlag ved mangelfull oppslutning om felles sankedager, samt ved manglende reaksjon på henvendelser vedrørende dyr som går på beite etter gjennomført etter sanking.

7. Rapportering

Beitelagene skal innen 31. januar rapportere følgende til respektive allmenningsstyrer:

- Eiendom og dyreeier med antall dyr sluppet i beiteområdet fordelt på slippested.
- Resultat av fjorårets sanking.

Lagenes årsmelding oversendes de respektive allmenninger.

8. Overtredelse

Hvis en beiteberettiget ikke etterkommer de pålegg som blir bestemt, eller misligholder beiteretten, pålegg fra Mattilsynet, eller gjør seg skyldig i ulovligheter, kan allmenningsstyret politianmelde forholdet i samsvar med bruksreglens § 9, eller stenge den beiteberettigede ute fra beite i inntil 5 år.

9. Funksjonstid

Beitebruksreglene vedtas i hvert enkelt allmenningsstyre og gjelder fra og med sesongen 2018. Reglene følger ellers bruksreglene jf. bruksreglens § 10. Det enkelte allmenningsstyre kan oppheve reglene for sin eiendom med minimum 6 mnd. varsel. Ved uenighet om beitepraksis mellom beitelagene og allmenningene skal partene søke å løse dette i minnelighet, men endelig myndighet tilligger de respektive allmenningsstyrer.

Vedtatt i Brandbu Tingelstad Almenning:

Dato: April 2018

Vedtatt i Gran Almenning:

Dato: April 2018

Vedtatt i Jevnaker Almenning:

Dato: 23. april 2018

Vedtatt i Lunner Almenning:

Dato: 17. april 2018

Godkjent i sak 033/2018

Styret i Lunner Almenning

17. april 2018